

Sundsvalls kommun

sundsvalls.kommun@sundsvall.se

2023-06-20

1 (18)

Dnr SI 2023:2115

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning av
anpassad gymnasieskola, Västermalm 6, vid
Sundsvalls gymnasium
i Sundsvalls kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Anpassad gymnasieskola, Västermalm 6, Sundsvalls kommun avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i *hög utsträckning*, i *flera delar* eller i *låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i *låg utsträckning* eller i *flera delar* anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i *hög utsträckning* begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Västermalm 6 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i *hög utsträckning* skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation.

Undervisning

Undervisningen främjar i *hög utsträckning* elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar i *hög utsträckning* för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver i *hög utsträckning* ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att

stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer *i flera delar* skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver utifrån ett långsiktigt perspektiv skapa förutsättningar för den anpassade gymnasieskolans elever att samverka med omgivande arbetsliv.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 29 mars 2024 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall, bilaga 3, användas.

Redovisningen skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:2115) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 4, 5, 9 - 10 §§, 2 kap. 9 - 10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§, 18 kap. 2-3, 8, 17, 19 a och 22 §§ och 19 kap. 15 § skollagen (2010:800).

Läroplan för gymnasiesärskolan (GySär22), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper och 2.6 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr *i hög utsträckning* skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation.

Den sammanfattande motiveringen är att rektorn gör bedömningar av undervisningens kvalitet utifrån analys av genomförande, förutsättningar och elevernas progression. Utifrån bedömningen ser rektorn till att det genomförs nödvändiga förbättringsåtgärder och fattar de beslut som behövs om hur resurser ska fördelas för att bäst möta de behov som finns på skolan. Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på att skapa en tillgänglig lärmiljö och möjliggöra för flexibilitet. Rektorn har kännedom om personalens kompetenser och använder dem på ett ändamålsenligt sätt.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer och dokumentstudier.

Rektorn följer upp, analyserar samt genomför förbättringsåtgärder

Granskningen visar att rektorn systematiskt gör bedömningar utifrån en bred bild av undervisningens kvalitet och om syftet med utbildningen uppfylls utifrån uppföljning och analys. Rektorn följer upp och analyserar resultat som rör elevernas progression, måluppfyllelse och trygghet tillsammans med elevhälsoteamet, (EHT) och mentor varje termin och de jämför resultaten, från år till år, för att identifiera behov av insatser.

I intervjuer med rektorn, elevhälsa och lärare framkommer att resultat, uppföljningar och överenskommelser analyseras vid vårterminens slut. Både framgångsfaktorer och utvecklingsområden identifieras. Analysen blir sedan en grund för kommande läsårs överenskommelser med tydliga delmål och mål, strategier för att nå målen och en plan för uppföljning och utvärdering av arbetet. Verksamhetens syfte och mål dokumenteras och utvärderas systematiskt genom att rektorn följer upp överenskommelsen regelbundet. På det individuella programmet träffar rektorn varje vecka samordnargruppen för att se över skolvardagen och förutsättningarna för att kunna utföra och uppfylla överenskommelsen.

Granskningen visar att rektorn, i dialog med personal, följer upp undervisningens genomförande och förutsättningar genom samtal med lärare i elevhälsoteamsmöten, genom klassrumsbesök samt genom medarbetarsamtal. Efter att elevernas utvecklingssamtal genomförts träffas lärare, EHT och rektorn för att tillsammans diskutera vad som framkommit. Vad gäller uppföljning av trygghet och studiero används främst för målgruppen anpassade enkäter. Enkäterna analyseras av rektorn och EHT och följs upp med elever, personal och rektorn.

Rektorn fattar beslut om förbättringsåtgärder utifrån analys av resultat och om hur resurser ska fördelas för att möta de behov som framträder och personal fördelas för att kompetens ska användas optimalt. Av såväl dokumentation som intervjuer framkommer att skolan har pågående kompetensutvecklingsinsatser för att öka kvalitet och tillgänglighet i undervisningen, höja bedömarkompetens samt förbättra trygghet och studiero.

Rektorn leder och organiserar systematiskt det pedagogiska arbetet med fokus på att skapa en tillgänglig lärmiljö som möjliggör flexibilitet

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med fokus på att skapa en tillgänglig lärmiljö och möjliggöra flexibilitet. Det finns ett påbörjat kollegialt lärande för hela Västermalm 6 som försteläraren leder med syfte att ge eleverna bästa förutsättningarna för lärande. Utvecklingsinsatserna är valda utifrån skolenhetens analysarbete. I intervju med rektorn och lärare framkommer att de arbetat tillsammans kring lektionsstruktur, motivation, aktivt lärarstöd, elevers delaktighet, differentierad undervisning samt anpassade läromedel. Skolinspektionen ser positivt på utvecklingsarbetet baserat på kollegialt lärande där samtliga lärares kompetens tas till vara och kommer till nytta för tillgängligt lärande i hela skolverksamheten. Granskningen visar vidare att gällande rektorns arbete för att skapa en tillgänglig lärmiljö så sker det även genom de pågående överenskommelserna; exempelvis studiero, motivation och struktur, samt genom lokalmässiga förändringar som ökar tillgängligheten.

Undervisning och grupper organiseras för att ge de bästa förutsättningarna för lärande. På det individuella programmet planeras grupp sammansättningen utifrån såväl kunskapsmässiga som sociala aspekter för att ge eleverna möjlighet att stötta varandra och samarbeta så att alla växer. Granskningen visar vidare att det finns möjligheter för elever att studera med flexibilitet. Lärare uppmärksammar och sätter igång en utredning om det visar sig att en elev har behov av att läsa en kombination av ämnen, ämnesområden eller efter annan kursplan. Dock framkommer att det är ovanligt att elever läser med flexibilitet.

Rektorn arbetar aktivt för att lärare och övrig personal ska ha den kompetens som krävs eller få den kompetensutveckling och det stöd som behövs. Lärare och övrig personal deltar kontinuerligt i såväl externa som interna kompetenshöjande insatser inom områden som identifierats som betydelsefulla för målgruppen. Exempel på kompetenshöjande insatser för personalen är TeachMeet via Specialpedagogiska skolmyndigheten, Skolverkets utbildning om bedömning och betygssättning, lärarnas samverkan med Härnösands anpassade gymnasieskola för erfarenhetsutbyte och kollegialt lärande samt kommunens nätverk för assistenter.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 §, 18 kap. 2 och 8 §§ skollagen.

4 kap. 1 a § gymnasieförordningen (2010:2039).

GySär22, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1

Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4

Utbildningsval - arbete och samhällsliv och 2.6 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar *i hög utsträckning* elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att undervisningen är varierad, stimulerande och anpassad samt i huvudsak ligger på en för eleverna lämplig nivå som möjliggör utmaningar och progression. Eleverna ges ett aktivt lärarstöd som gör att de förstår, kommer igång samt bibehåller sitt engagemang. Vidare är undervisningens struktur tydlig och bekant för eleverna samt möjliggör samarbeten och tillfällen att lära av och med varandra.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Undervisningen är varierad, stimulerande och anpassad samt ligger på en för eleverna lämplig nivå

Granskningen visar att undervisningen genomförs på ett sådant sätt att den är varierad och stimulerande. Lärarna varierar uppgifter och aktiviteter för eleverna så att undervisningen är förutsägbart, samtidigt som den i huvudsak är stimulerande och motiverande. Variation i undervisningen skapas även genom att teoretiska och praktiska moment varvas.

Undervisningen ligger i mestadels på en för eleverna lämplig nivå som möjliggör utmaningar och progression. Granskningen visar vidare att undervisningen till stor del differentieras för att möta elevernas behov. Av lektionsobservationer framgår att lärarna använder olika material för olika elever samt ställer olika krav på elevernas prestationer utifrån var varje enskild elev befinner sig eller vad de specifikt behöver

träna extra på. Lärare berättar i intervju att den ständiga dialogen med kollegor, relationsbygget och närheten till eleverna är viktiga förutsättningar för att finna rätt nivå för varje elev.

Eleverna ges differentierad undervisning, ett aktivt lärarstöd och individanpassade hjälpmedel används

Granskningen visar att eleverna ges ett aktivt lärarstöd där individanpassade hjälpmedel används. Lärare och assistenter för dialog med eleverna kontinuerligt under lektionens gång för att fånga upp hur det går samt guidar eleverna vidare om det behövs. Detta görs bland annat genom att lärarna cirkulerar runt i klassrummet då eleverna jobbar. Lärarna frågar, lyssnar, tittar och är lyhörda för det eleverna uppvisar eller uttrycker. Det framgår vidare att det aktiva lärarstödet skapas genom att lärarna använder sig av alternativa sätt att kommunicera samt att de använder digitala lärverktyg och hjälpmedel. Syftet med undervisningen synliggörs för att öka elevernas motivation och för att eleverna ska få syn på sitt eget lärande.

I lärarintervjuer framkommer att undervisningen planeras med repetition för att befästa kunskaper och erfarenheter samt för att eleverna ska bli förtrogna med aktiviteter och uppgifter. På så sätt blir eleverna mer självständiga i görandet med lagom nivå av stöd och kan känna sig kompetenta. Ett syfte med undervisningen är att öka elevernas självständighet genom att utgå från förutsättningar och behov när stöd planeras. Ibland kan delar av en övning bytas ut så att eleverna känner igen en del av övningen, som är återkommande för förtrogenhet, trygghet och begriplighet, medan mindre nya moment introduceras. Lärarna reflekterar och funderar kontinuerligt om de i nuläget vill stötta för självständighet eller om de ska stötta för att fördjupa kunskaper.

Den differentierade undervisningen möjliggör samarbeten och möjlighet att lära tillsammans då eleverna arbetar med samma tema, men med differentierade uppgifter. Av såväl observationer som av intervjuer med lärare framkommer att utifrån elevernas olika behov och funktionsförmågor anpassas lärmiljöer, både den fysiska, pedagogiska, sociala och den personella. Individanpassade hjälpmedel som exempelvis scheman, kommunikationskortor, digitala verktyg, AKK¹ och konkreta föremål används för att

¹ Alternativ och kompletterande kommunikation, AKK, är ett samlingsnamn för olika kommunikationssätt mellan människor. AKK ger oss i omgivningen och barn, elever samt vuxenstuderande i behov av kommunikationsstöd möjligheten att förstå varandra, uttrycka våra känslor, åsikter och tankar. Det gör vi genom att använda naturliga

tydliggöra och tillgängliggöra undervisningen utifrån elevernas behov och förutsättningar som ett komplement till anpassningar på gruppnivå. Det framkommer även att lärare och elevassistenter har stort fokus på att läsa av elever och situationer och utifrån det ta beslut om vilka anpassningar som behövs för att varje enskild elev ska klara av att delta i olika sociala sammanhang och få lagom stöd för att främja självständighet. För att utforma individuella anpassningar och för att veta vilka hjälpmedel som finns får lärare och assistenter hjälp och stöd av såväl EHT som av habilitering.

Undervisningen har en tydlig struktur där syftet presenteras

Granskningen visar att undervisningen genomförs med stöd av en för eleverna bekant struktur utifrån läroplanens mål med tydligt syfte och avslut. Lektionsobservationerna visar att skolan har en gemensam lektionsstruktur som presenteras på tavlan. Lektionerna inleds med en gemensam genomgång som följs av antingen individuellt arbete, arbete i par eller en gruppövning för att sedan avslutas och sammanfattas gemensamt. I lektionsbesök och intervjuer framkommer att lektionsavslut används för att synliggöra elevernas lärande och för att kort sammanfatta lektionen, med hjälp av exempelvis exit-tickets. Nästa aktivitet eller lektion presenteras sedan för att förbereda och underlätta övergång mellan moment.

Lärarna skriver varje morgon upp hela dagens schema på tavlan i klassrummet för förutsägbarhet. I caféet på de nationella programmen finns även en stor Whiteboard-tavla där personalen skriver upp sådant som alla elever behöver veta. Exempelvis inför idrottslektionerna så skrivs *var ska vi vara (B-hallen)*, *vad ska vi göra (vilka lekar)* och *i vilken ordning* för att underlätta övergången och förbereda inför lektionen. Det framkommer även att återkommande rutiner, tydliggörande scheman samt klassrummens olika möbleringar är ytterligare metoder som används för att skapa en tydlig struktur som stödjer såväl delaktighet som lärande.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

1 kap. 4–5 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§, 18 kap. 2–3 och 19 a §§ skollagen.

GySär22, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.4 Utbildningsval - arbete och samhällsliv och 2.6 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar *i hög utsträckning* för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att det på skolan finns ett planerat arbete för att ge eleverna förutsättningar att bli delaktiga och kunna bidra till utveckling i yrkes- och samhällslivet genom att eleverna får konkreta erfarenheter. Arbetet innehåller aktiviteter som gör att eleverna förbereds för yrkesverksamhet, gynnar deras förmåga att leva i en digitaliserad vardag samt syftar till att motverka begränsningar utifrån könsnormer. Det finns en sammanhållen planering för arbetet där även studie- och yrkesvägledning ingår.

Vidare pågår ett aktivt och medvetet arbete för att skapa trygghet på skolan vilket möjliggör interaktion med andra elever och leder till social gemenskap såväl utanför den egna undervisningsgruppen som utanför den egna skolformen. Arbetet bygger på en analys av elevernas behov och det genomförs främjande och förebyggande insatser i syfte att möjliggöra elevernas personliga utveckling och lust att lära.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Det bedrivs ett aktivt arbete och en sammanhållen plan för att ge eleverna förutsättningar att bli aktiva samhällsmedborgare

Av granskningen framgår att det på skolan finns en sammanhållen plan för att ge eleverna förutsättningar att bli aktiva samhällsmedborgare genom att eleverna får konkreta erfarenheter av yrkes- och samhällslivet. I intervjuer med rektorn, lärare, assistenter och studie- och yrkesvägledare framkommer att de arbetar aktivt för att

vidga närsamhället för eleverna, i samverkan med vårdnadshavare. Det finns alltid ett syfte med de aktiviteter som genomförs och man arbetar för att synliggöra möjligheter och aktiviteter i närsamhället för ökad social delaktighet. I intervjuer med lärare framgår att det dock är främst gångavstånd som gäller då de har begränsad budget för exempelvis bussbiljetter.

Skolan arbetar aktivt för att förbereda eleverna för deltagande i kultur- och samhällslivet genom att besöka och delta i aktiviteter i närsamhället. Skolan bjuder även in fältassistent och polis för att exempelvis prata om droger och situationen i Sundsvall för att medvetandegöra eleverna men även för att fältassistenter och polis ska få möta eleverna. Arbetet syftar till att ge eleverna erfarenheter och verktyg som de ska ha nytta av under sitt liv och för ökad livskvalitet.

Personalen pratar med eleverna om självkännedom och om vilka möjligheter som finns i framtiden när man går anpassad gymnasieskola för att förbereda dem för framtida arbetsliv. Eleverna får med stöd av personal exempelvis själva skriva brev inför APL där de uttrycker vad de behöver hjälp med för att få öva sig att sätta ord på sina behov. Eleverna får en ökad självinsikt över sina styrkor och sina behov av stöd när de får öva sig på att formulera hur de vill ha det för att det ska fungera på arbetsplatsen vilket förbereder eleverna för yrkeslivet.

Det finns på skolenheten en plan för jämställdhetsarbetet och rutiner för elevernas fyra år på skolan utifrån ett normkritiskt arbetssätt. Skolan arbetar för att motverka att elevernas studie- och yrkesval begränsas utifrån samhällets förväntningar på kvinnligt och manligt. På de nationella programmen blir det ofta en normativ könsfördelning och undervisningen har därför organiserats så att eleverna på de olika nationella programmen läser gymnasiegemensamma ämnen tillsammans. Undervisningen planeras även så att eleverna redan vid skolstart får möta de olika miljöerna, exempelvis verkstaden och köket, för att visa på möjliga alternativ. I intervju med rektorn framkommer att skolan även tidigt arbetar med valkompetens då det är viktigt för att eleverna ska våga välja utifrån egna intressen och inte utifrån andras förväntningar. Skolan arbetar medvetet för att motverka elevernas förutfattade meningar och lärarna reflekterar aktivt kring vilken representation de visar upp för att stimulera och motivera kring normbrytande val när eleverna besöker verksamheten innan skolval.

Granskningen visar att aktiviteterna utformas så att de gynnar elevernas förmåga att leva och verka i en digitaliserad vardag. I intervju med lärare framkommer att de arbetar med att öka elevernas digitala kompetens genom att eleverna i undervisningen får använda appar, datorer och surfplattor. Eleverna får även hjälp av personalen att

ladda ner exempelvis bank-app, bank-id på sina telefoner och får lära sig att betala räkningar.

Skolan genomför aktiviteter som förbereder eleverna för yrkesverksamhet och vidareutbildning. I intervjuer med personalen och rektorn framgår att alla bidrar och arbetar aktivt för att hitta möjliga arbetsplatser för eleverna. Det individuella programmet har praktik under sitt fjärde år och rutiner och samverkan mellan skola och Arbetsorienteringen (AO) är synliggjorda i ett årshjul. Studiebesök görs hos olika yrkesgrupper samt på olika aktivitetscenter. Målsättningen är att eleverna får praktik utifrån sina förutsättningar för att skapa goda möjligheter för arbete/aktivitet efter skolan. Utsedd samordnare på programmet organiserar och kontakter aktörer för praktikplatser. Studie- och yrkesvägledare är ansvarig för anskaffning av APL-platser för eleverna på nationella programmet och arbetar strukturerat för att hitta arbetsplatser utifrån elevernas sätt att fungera. Studie- och yrkesvägledare riskbedömer och kvalitetssäkrar även APL-platser samt gör förbesök tillsammans med eleverna. Samtal genomförs med handledare där de pratar om elevens starka sidor och svaga sidor, möjliga arbetsuppgifter och vilken typ av stöd som kan behövas.

Skolan arbetar strukturerat med förberedelse och matchning av praktik- och APL-platser för att det ska bli tryggt och fungera bra för eleverna. I granskningen framkommer att det är stor konkurrens om arbetsplatser som tar emot elever för praktik och APL i kommunen. Då det är svårt att hitta arbetsplatser för alla elever är det viktigt att de arbetsplatser som tar emot elever känner sig trygga med att ta emot, att de får ett bra stöd av skolan så att de är positiva och vill ta emot elever fler gånger.

Även om granskningen visar att skolenheten i hög utsträckning arbetar för att ge eleverna förutsättningar till aktivt deltagande i samhällslivet framkommer i intervjuer med personal, studie- och yrkesvägledare samt rektorn att det är en utmaning att hitta APL och praktikplatser till alla elever och att mer stöd från huvudman önskas.

Skolan bedriver ett medvetet arbete för att skapa trygghet samt främjande och förebyggande insatser

Av granskningen framgår att det pågår ett medvetet och aktivt arbete kring trygghet på skolan vilket möjliggör interaktion och social gemenskap. Elevernas känsla av trygghet kartläggs genom för målgruppen anpassade enkäter och att resultat av dessa kompletteras genom analys av incidentrapporter samt genom samtal om trygghet på utvecklingssamtal, hälsosamtal och i dagliga samtal som förs mellan lärare, assistenter och elever. Mentorssamtal där trivsel, trygghet och närvaro följs upp genomförs en gång i veckan med eleverna. Mentorerna lyfter sedan frågor kopplade till trygghet och måluppfyllelse på samlat EHT varannan vecka. Trygghetsfrågor lyfts även på klassråd

som genomförs varje vecka och följs upp på elevråd som genomförs en gång i månaden med samtliga elever. I granskningen framkommer att rektorn och EHT har programforum varje månad där trygghet är en stående punkt. Skolan har en handlingsplan för hot och våld och den är väl känd bland personalen. Den är framtagen i förbyggande syfte för att personalen ska vara trygga i vilka åtgärder och rutiner som gäller vid händelser av affektbeteende, trakasserier eller hot och våld.

Det individuella programmet genomför Nöjdhetsundersökningen under fyra veckor på höstterminen och nio veckor på vårterminen. Frågorna kompletteras med bildstöd och är formulerade för att passa eleverna som tillhör det individuella programmet. Enkäten genomförs vid flera tillfällen för att ge en tydligare bild av hur eleverna upplever sin situation under hela läsåret. Granskningen visar att Trygghetsundersökningen på de nationella programmen genomförs en gång per termin. Enkäten är framtagen tillsammans med EHT och är anpassad för målgruppen. EHT samtalar även med eleverna för att få en fördjupad förståelse av enkätsvaren och ett bättre underlag för analys av svaren. Kurator och psykolog sammanställer och analyserar resultat som sedan presenteras för personal och elever. Analys av enkätsvaren och intervjuerna ligger som grund för det fortsatta förebyggande trygghetsarbetet.

Personal är närvarande under raster och vid övergångar mellan aktiviteter för att eleverna ska känna sig trygga och för att personalen tidigt ska kunna fånga upp ifall något händer. Personalen arbetar aktivt och medvetet för att bygga trygga relationer med alla elever så att de ska kunna täcka upp för varandra och gå mellan grupperna. Programmens caféer är en viktig del av verksamheten då den ger ett sammanhang och en gemenskap för eleverna där de får samtala med kamrater på raster och öva socialt samspel med stöd av personal. Eleverna kan även välja att gå till Västermalms café på rasterna i ett led att utöka trygghetszonen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§, 3 kap. 3, 5 och 7 §§, 18 kap. 2, 19 a och 20 §§ och 19 kap. 22–27 §§ skollagen.

8 kap. 22 a–22 c §§, 18 kap. 22–24 och 26–26 a §§ gymnasieförordningen.

GySär22, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Utbildningsval - arbete och samhällsliv, 2.5 Bedömning och betyg och 2.6 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver *i hög utsträckning* ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att lärarna har ett tydligt arbete med att fortlöpande bedöma elevernas kunskapsutveckling i såväl skolförlagd undervisning som det lärande som sker på APL/praktik. Lärarna återkopplar bedömningarna till eleverna på ett för dem anpassat framåtsyftande sätt. Utifrån sin bedömning gör lärarna anpassningar av sin undervisning. Vidare samverkar elevgruppens samtliga undervisande lärare kring bedömningsfrågor och betygssättning där fokus ligger på styrdokumentet och värdeord i kunskapskraven i syfte att utveckla lärarnas bedömarkompetens.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer och dokumentstudier.

Lärarna bedömer kontinuerligt elevernas kunskapsutveckling samt ger dem anpassad och framåtsyftande återkoppling

Av granskningen framkommer att lärarna systematiskt bedömer elevernas kunskapsutveckling och att det sker genom att lärarna tittar på och värderar elevernas arbete och prestationer i såväl undervisning som under APL/praktik. I intervju med lärare uppges att bedömningen sker när de kontinuerligt dokumenterar i elevens matris. För att fånga upp kunskaper och färdigheter som eleverna uppvisar i sammanhang då läraren inte är med, används sambedömning med övriga undervisande lärare och på det individuella programmet förs även samtal med assistenterna. I intervju med lärarna framkommer att samverkan kring bedömning och betygssättning bidragit till samsyn och ett gemensamt språk. Lärarna uppger att eleverna har blivit mer delaktiga i bedömningen och ställer mer adekvata frågor kring sitt lärande.

Lärarna bedömer löpande eleverna och ger eleverna anpassad framåtsyftande återkoppling. Vidare framgår av granskningen att lärarna gör väl avvägda anpassningar i undervisningen utifrån den bedömning som gjorts. Lärare uppger i intervju att planeringen revideras kontinuerligt och att det löpande görs förändringar för att undervisningen ska anpassas efter varje enskild elev samt aktuell elevgrupp.

Elevernas åsikter efterfrågas och fångas upp genom att lärarna för dialog med eleverna samt läser av vad som fungerar och vad som inte fungerar. Bedömningen av elevers kunskapsutveckling blir även ett underlag för att avgöra om elevernas lärande går framåt som förväntat eller om någon särskild åtgärd behöver sättas in. Bedömningen kan även utgöra ett underlag för att se om en elev kan läsa ämnen och då kopplas även specialpedagog in för att hjälpa lärarna i bedömningen.

Lärarna samverkar kring bedömning

Av granskningen framkommer att det på skolan sker organiserad samverkan kring frågor som rör bedömning och att samtalen har fokus på styrdokument och värdeord. I intervju med lärarna och rektorn framkommer att lärarna har tid avsatt för att samverka kring bedömningsfrågor både löpande under terminen, på sina torsdagskonferenser, på lärarträffar och i samband med terminsavslut. Samtliga lärare på programmen har arbetat med Skolverkets utbildning kring bedömning för samsyn, definition av begrepp och vad det innebär i praktiken.

Det framgår även av granskningen att det pågår ett arbete för att öka lärarnas bedömningskompetens och skapa samsyn kring styrdokumentens värdeord och kunskapskriterier då bedömning diskuteras på TeachMeet med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM). Såväl rektorn som lärarna uppger i intervju att samverkan kring bedömning och betygssättning sker inom lärarkollegiet, mellan programmen och tillsammans med elevassistenter. Det framkommer även att det finns en önskan om extern samverkan men att det har varit svårt att få till på grund av pandemin.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

1 kap. 4 och 9–10 §§, 2 kap. 8–8 a, 11–13, 18, 25, 29 (undantag finns i 2 kap. 27 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare) och 34–36 §§, 4 kap. 3 och 8 §§ och 18 kap. 3 § skollagen.

4 kap. 12 och 13 §§ gymnasieförordningen.

GySär22, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Varje skolas utveckling. 2.1 Kunskaper, 2.4 Utbildningsval - arbete och samhällsliv och 2.6 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer *i flera delar* skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömning är att huvudmannen är medveten om sitt ansvar att styra och stödja den anpassade gymnasieskolan. Huvudmannen arbetar kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet genom självständiga bedömningar av verksamheten. Huvudmannen för en dialog om den anpassade gymnasieskolans förutsättningar och bemöter behoven på ett adekvat sätt. Huvudmannen ger rektorn stöd utifrån behov och har ett långsiktigt arbete för att den anpassade gymnasieskolan ska ha tillgång till resurser i form av lokaler, utrustning och utbildad personal. Huvudmannen genomför endast i begränsad omfattning insatser som gynnar kontakter med omgivande samhälle gällande införskaffande av platser för APL och praktik för den anpassade gymnasieskolans elever.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer och dokumentstudier.

Huvudmannen stödjer skolenhetens arbete för att ge eleverna en god och likvärdig utbildning

Granskningen visar att huvudmannen har god kännedom om den anpassade gymnasieskolans verksamhet, gör självständiga bedömningar samt arbetar långsiktigt och systematiskt med verksamhetens mål och behov. I granskningen framkommer att huvudmannen har en tydlig fördelning av ansvar och roller som därtill är förankrade inom organisationen. En representant för huvudman berättar att huvudmannens roll i kedjan är att planera, följa upp och utveckla utbildningen inom hela organisationen. Huvudmannen stödjer enheterna i kvalitetsarbetet och rektorn för den anpassade gymnasieskolan ansvarar för det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå. Huvudmannen genomför bedömningar av den anpassade gymnasieskolans verksamhet genom att ta del av resultat från rektorns systematiska kvalitetsarbete, betygsprognoser och de betyg som sätts varje termin samt elevenkäter gällande trygghet och studiero. Vidare tar huvudmannen del av rektorns delårsrapporter och delårsresultat i nämnden. Granskningen visar att det förs en dialog utifrån underlagen och att huvudmannen ställer frågor till rektorn för att ta reda på vad som ligger bakom resultaten. Exempelvis har diskussioner förts utifrån rapporteringen av elevers frånvaro. Tillförordnad verksamhetschef har regelbundet kvalitetsdialoger med rektorn där de bland annat diskuterar framgångsfaktorer och utmaningar i verksamheten.

Det finns ett bra samarbete mellan huvudmannen och rektorn där resursfrågor och omfördelning av resurser diskuteras löpande för att tillmötesgå behoven i den anpassade gymnasieskolan. Representanter för huvudmannen genomför besök i verksamheten och träffar rektorn i olika avstämningsmöten. I dessa möten diskuteras enhetens resultat i förhållande till de förutsättningar för undervisning som skolenheten har. Det finns en medvetenhet hos huvudmannen om vikten av anpassade och ändamålsenliga lokaler, tidsenliga lärverktyg, behovsanpassad utrustning, personalens kompetens samt att resurserna organiseras och används på sådant sätt att det gynnar en hög måluppfyllelse. Huvudmannen har ett strukturerat arbete för att säkerställa personalens kompetens i form av en kompetensförsörjningsplan. Den bygger på uppföljning av exempelvis behörighet och analys av behov av kompetensutveckling.

Huvudmannen arbetar långsiktigt med att ge verksamheten goda förutsättningar genom att organisera den anpassade gymnasieskolans verksamhet så att den är lokalintegrerad med en av kommunens gymnasieskolor. I intervjuer med såväl lärare, elevhälsa, rektor som huvudmannens representanter framkommer att lokalintegreringen möjliggör både flexibilitet i utbildningen samt social samvaro för den anpassade gymnasieskolans elever utanför den egna gruppen.

Huvudmannen ger rektorn och skolenheten ett behovsanpassat stöd

I granskningen framgår att huvudmannen utifrån god kännedom om den verksamhet som bedrivs på skolan ger rektorn ett behovsanpassat stöd och goda förutsättningar som ledare för skolans pedagogiska verksamhet. Representanter för huvudmannen har även deltagit i skolenhetens demokratidagar.

Huvudmannen har genom tillförordnad verksamhetschef god insyn i den löpande verksamheten på skolenheten samt god kännedom om både rektorns och verksamhetens behov. Det finns ett nära samarbete mellan tillförordnad verksamhetschef och rektor och de träffas regelbundet och genomför strukturerade samtal som exempelvis medarbetarsamtal, utvecklingssamtal och kvalitetsdialoger. Rektorn har en ledarplan för sitt uppdrag och en resultatrapport görs varje år. Återkoppling från huvudman till rektor sker både i muntlig dialog och med skriftliga kommentarer. I intervju med rektorn framkommer att hen också har stöd av övriga rektorer på skolan, vilka ingår i samma ledningsgrupp, samt har nära kontakt med rektorn för kommunens anpassade grundskola. Ett gott stöd i arbetet är också att elevhälsan finns på plats på skolan. Rektorn ingår även i ett sarskolenätverk där relevanta frågeställningar och utvecklingsarbeten för verksamheten lyfts.

Huvudmannen skapar förutsättningar för att underlätta övergångar mellan olika skolformer genom en plan för samverkan mellan rektorerna för anpassad grundskola

och anpassad gymnasieskola där även medicinska elevhälsan är inkopplad.

Huvudmannen skapar till viss del förutsättningar för kontakter med omgivande samhälle

Skolenheten har stort stöd från studie- och yrkesvägledare och i granskningen framkommer att uppdraget med att finna praktik- och APL-platser i nuläget är delegerat till skolan. Representanter för huvudmannen uppger i intervjun att arbetet kring praktik- och APL-platser kan vidareutvecklas och att de bättre kan stödja skolan. I intervjuer med rektor och studie- och yrkesvägledare framkommer att det är en utmaning att hitta arbetsplatser som passar alla elever och att hitta handledare som är bra på att möta eleverna utifrån deras behov och funktionsförmåga. I intervju med studie- och yrkesvägledare framkommer att få av eleverna får APL-plats inom offentlig verksamhet och de flesta APL-platser idag finns inom privat sektor.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer

Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver utifrån ett långsiktigt perspektiv skapa förutsättningar för den anpassade gymnasieskolans elever att samverka med omgivande arbetsliv.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen endast i begränsad omfattning genomför insatser som stödjer rektorns och skolenhetens arbete med att eleverna ska få praktiska erfarenheter av yrkeslivet. Huvudmannens medverkan i olika sammanhang som syftar till att öppna upp arbetsmarknaden för målgruppen och på det sättet bidra till att motverka att personer blir exkluderade efter avslutad utbildning är av stor vikt eftersom det inte räcker att enbart erbjuda en utbildning med bra kvalitet. Det krävs också att det finns en mottagarkapacitet i det lokala arbetslivet och samhället. Med mer stöd av huvudman för att hitta fler möjliga praktik- och APL-platser så kan arbetsplatser bättre matchas med elevernas styrkor och utmaningar.

Av skollagen (4 kap. 2 §) framgår att skolan ska ge elever med intellektuell funktionsnedsättning en för dem anpassad utbildning som ska ge en god grund för deltagande i samhällsliv, studier och yrkesliv. I läroplanen (lgrsär22) anges att gymnasiesärskolan ska samverka med arbetslivet och att stödja elevers övergång till arbetslivet. Av Skolverkets kartläggning av ungdomars sysselsättning ett år efter

avslutade studier i gymnasiesärskola framgår emellertid att en hög andel varken arbetade, studerade eller hade daglig verksamhet.²

I Skolverkets "Allmänna råd med kommentarer - Arbete med studie- och yrkesvägledning" (2013) framhåller Skolverket att ett kontaktnät med det regionala och lokala näringslivet är en förutsättning för att skolan ska kunna ge eleven en god bild av arbetsmarknadens efterfrågan, villkor och kompetenskrav. Det är därför viktigt att det finns en strategi för arbetslivskontakter som säkerställer långsiktiga relationer med arbetslivet. Konkreta erfarenheter kan ge eleven realistiska bilder av hur arbetslivet ser ut och en ökad studiemotivation.³

Skolinspektionen rekommenderar huvudmannen att utöka sitt stöd till rektorn och skolenheten i samarbetet med andra aktörer för att förbereda elever för ett aktivt deltagande i samhällsliv och yrkesliv. Huvudmannen kan, genom sina resurser och kontaktytor, stödja skolenhetens arbete för att eleverna ska ges erfarenheter och möjlighet till erfarenheter av yrkeslivet. Skolans ansvar för att eleverna ges inblick i närsamhälle och yrkesliv sträcker sig långt och kräver flera arenor för samverkan för att det ska bli framgångsrikt. För att nå längre i sitt arbete behöver skolenheten huvudmannens stöd gällande införskaffande av platser för APL och praktik av god kvalitet. Huvudmän som arbetar långsiktigt med att bygga relationer och nätverk för att det ska finnas en meningsfull fortsättning för eleverna under och efter utbildningens slut skapar också förutsättningar som ökar elevernas delaktighet och möjlighet i samhället. Även om huvudmannen inte kan åläggas att ordna en mottagarkapacitet i närsamhället kan huvudmannen ändå använda sina resurser och kontaktytor för att aktivt försöka påverka åt rätt håll.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Veronica Bonivart Säfström.

I handläggningen av ärendet har undervisningsrådet Agnetha Burström och utredarna Jessica Kristoffersson (föredragande), Anders Haglund och Pia Almarlind medverkat.

² Skolverket, Arbete, studier och daglig verksamhet efter gymnasiesärskolan, Stockholm 2022.

³ Skolverket, Skolverkets allmänna råd med kommentarer: Arbete med studie- och yrkesvägledning, Stockholm 2013.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Nio lektionsobservationer.
- Två APL-besök.
- Fem gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervjuer med elevassistenter.
- En intervju med studie- och yrkesvägledare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En gruppintervju med representanter för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden, respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder och styr rektorn skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation? Inom detta område granskas hur rektorn

arbetar med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder och hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt? I detta område granskas om undervisningen är varierad och stimulerande samt om den är strukturerad.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet? I detta område granskas hur skolan arbetar med social delaktighet och att skapa trygghet.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning bedrivs ett regelbundet och systematiskt arbete med att bedöma, analysera och dokumentera elevernas kunskaper i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling? I detta område granskas hur skolan arbetar med fortlöpande bedömning och samverkan i bedömningsarbetet.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning? I detta område granskas huvudmannen som självständig aktör, om det sker ett långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete, huvudmannens behovsanpassade stöd till rektor och om det sker en samverkan mellan skolformer och det omgivande samhället.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 24-26 april 2023. Besöket genomfördes av Jessica Kristoffersson, Anders Haglund och Pia Almarlind. Digitala intervjuer genomfördes med representanter från elevhälsan den 27 april, med rektorn den 28 april och med representanter för huvudmannen den 3 maj.

Sundsvall gymnasium finns på två enheter, Hedbergska och Västermalms skola. Anpassad gymnasieskola/ Gymnasiesärskola finns på Västermalm 6 och erbjuder tre nationella program och ett individuellt program under fyra år. Skolan leds av en rektor. Anpassad gymnasieskola har ett elevhälsoteam och en studie- och yrkesvägledare som delas med andra gymnasieprogram. I Skolinspektionens kvalitetsgranskning granskas de nationella programmen och individuellt program.

Det finns vid tiden för granskningen sammanlagt 58 elever på Västermalm 6. 26 elever fördelas på de nationella programmen Fastighet, anläggning och byggnation; Hälsa, vård och omsorg samt Hotell, restaurang och bageri. Yrkeskurser läser programmen var för sig och gymnasiegemensamma kurser läses över programgränserna. Personalgruppen på de nationella programmen består av tio personer. Åtta lärare, varav en är samordnare, en resurspedagog och en assistent. Schemaläggningen av personal är utformad så att de till stor del kan nyttja tvålärarsystem i undervisningen. Resurspedagog samt elevassistent är fördelade utifrån behov. Den fysiska miljön möjliggör delningar och individuella lösningar utifrån behov.

32 elever går på det individuella programmet och de är fördelade på fyra grupper. Varje grupp bildar ett arbetslag med pedagoger och assistenter. Personalgruppen på det individuella programmet består av totalt nio lärare och sjutton elevassistenter. Inför varje läsår ses organisationen över och vid behov sker förändring utifrån ett elevperspektiv. En flexibilitet över gruppgränserna sker inom vissa ämnesområden, där de ser att det är gynnsamt för elevens lärande och utveckling. Den fysiska miljön möjliggör delningar och individuella lösningar utifrån behov.